

LESSEN

Leeftijd 12 - 14 jaar SCHOOL LESSEN

Inhoud

Introductie	3
Video's	4
Les 1 - MENSENHANDEL	7
<u>1. Ijsbreker (5 min)</u>	<u>7</u>
<u>2. Mensenhandel: gevalstudies (15 min)</u>	<u>8</u>
<u>3. Wat is mensenhandel? (5 min)</u>	<u>8</u>
<u>4. Waarom worden mensen verkocht? (5 min)</u>	<u>10</u>
<u>5. Rollenspel (20 min)</u>	<u>10</u>
Les 2 – Seks trafficking	12
<u>1. Ijsbreker (5 min)</u>	<u>12</u>
<u>2. Gelijke rechten voor iedereen? (15 min)</u>	<u>13</u>
<u>3. Wat is seks trafficking? (5 min)</u>	<u>14</u>
<u>4. Activiteit (25 min)</u>	<u>14</u>
Les 3 (optie A) – MENSENHANDEL IN DE PRODUCTEN DIE WE KOPEN	15
<u>1. Ijsbreker (15 min)</u>	<u>15</u>
<u>2. Globalisatie (10 min)</u>	<u>16</u>

LESSEN

3. Video over mensenhandel in de cacao (5 min)	16
4. Feiten over chocolade (5 min)	16
5. Fair trade (10 min)	16
6. Activiteit (5 min)	17

Les 3 (optie B) – MENSENHANDEL OP DE ARBEIDSMARKT

18

1. Ijsbreker (5 min)	18
2. Gevalstudie (10 min)	18
3. Hoe herken je het gevaar om verhandeld te worden? (15 min)	18
4. Cartoon (10 min)	19
5. Onderwijs helpt mensenhandel stoppen (10 min)	23

Les 4 – ACT

25

Wat kan ik doen?	25
-------------------------	-----------

LESSEN

Introductie

Deze vier lessen zijn voor leerlingen van 12 tot 14 jaar. Bij het begin van de les vindt u de leerdoelen.

Bij les 3 is er de keuze tussen les 3A en les 3B. Het is aan de leerkracht om te beslissen of de leerlingen beter nadenken over producten die ze kopen (les 3A) of dat ze zelf kwetsbaar zijn om gedwongen werk te verrichten (les 3B).

In dit lessenpakket vindt u verschillende bijlagen met feiten, werkvormen, opdrachten, ... U kan deze in de klas ophangen. Sommige bijlagen zijn essentieel voor de les, andere optioneel en verdiepen een specifiek onderwerp.

De materialen voor leerkrachten zijn gevalstudies die de leerkracht kan uitdelen aan de leerlingen of extra informatiebronnen over een specifiek onderwerp voor de leerkracht.

Suggesties en feedback over de lessen zijn welkom op:
education@stophetraffik.org

LESSEN

Video's

Dit is een lijst van alle video's en hun beschrijving die gebruikt kunnen worden in de lessen. Om de video te starten klikt u op de link in de powerpoint. U moet hiervoor wel online zijn.

Les 3(A) – MENSENHANDEL IN PRODUCTEN DIE WE KOPEN

1) OPTIONEEL – Mensenhandel in de producten die we kopen: het voorbeeld van Coltan (4:36)

<http://ca.youtube.com/watch?v=3Owj1ZGn4uM&url=http://www.protectthehuman.com/videos/congo-s-bloody-coltan>

“Congo’s Bloody Coltan” is een korte blik op de rol van Coltan in Congolese burgeroorlog. Experts leggen uit hoe de krijgsheren en de multinationals munt slaan uit de coltanhandel ten nadele van de mijnwerkers die de prijs betalen. In de video ziet u ook dat kinderen werken in de coltanmijnen en dat de werkomstandigheden te wensen overlaten.

2) Globalisatie - MTV video “All I Need” - Radiohead (3:48)

<http://ca.youtube.com/watch?v=cdrCalO5Bds>

Deze video van Radiohead werd geproduceerd in de context van de MTV EXIT (End eXploitation and Trafficking) campagne. Radiohead werkte samen met MTV om kinderslavernij, gedwongen slavernij en sekshandel te belichten.

De video toont het leven van 2 kinderen in 2 totaal verschillende omgevingen: een westerse jongen die naar school gaat en een Aziatische jongen die schoenen maakt. Op het einde van de video doet de Westerse jongen zijn schoen uit die gemaakt werden door de Aziatische jongen. De boodschap van de video: Sommige dingen kosten meer dan je je realiseert.

LESSEN

3) Mensenhandel in de cacaohandel - Tony's Chocolonely (3:27)

<http://www.youtube.com/watch?v=3X3saJUs8f4>

Chocolade is iets wat je eet voor het genot totdat je ontdekt wat voor vreselijke dingen gebeuren op de cacaoplantages. Kinderen worden uitgebuit bij het plukken van de cocoa bonen. Slavernij bestaat nog steeds.

Teun van de Keuken, Nederlandse journalist en documentairemaker ontmoette ex-kindsclaven van Burkina Faso die zonder loon en onder gevaarlijke omstandigheden werkten op de cacao plantages in Ivoorkust. "Nu ik dit weet," zegt Teun van de Keuken, "ben ik een crimineel als ik chocolade eet."

Uit art. 416 van het Nederlands Strafwetboek: Als schuldig aan opzetheling wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vijfde categorie: hij die een goed verwerft, voorhanden heeft of overdraagt, dan wel een persoonlijk recht op of een zakelijk recht ten aanzien van een goed vestigt of overdraagt, terwijl hij ten tijde van de verwerving of het voorhanden krijgen van het goed dan wel het vestigen van het recht wist dat het een door misdrijf verkregen goed betrof; ... hij die opzettelijk uit winstbejag een door misdrijf verkregen goed voorhanden heeft of overdraagt, dan wel een persoonlijk recht op of zakelijk recht ten aanzien van een door misdrijf verkregen goed overdraagt. ... Met dezelfde straf wordt gestraft hij die opzettelijk uit de opbrengst van enig door misdrijf verkregen goed voordeel trekt.

Misdadigers horen achter tralies. Teun van de Keuken gaf zichzelf aan; Intussen produceerde hij zijn eigen chocoladereep.

4) Fair trade - (1:49)

<http://www.youtube.com/watch?v=PahmgUUu4HU>

Deze video vertelt het verhaal van een 14-jarig meisje, Jenifer Oforiwaa-Kusi uit Ghana. Ze legt uit dat ze naar school kan omdat haar vader is een cacao boer en lid van de Kuapa Kokoo boeren coöperatie. Deze coöperatie bouwde scholen, boerde putten en gaf bonussen aan de scholen.

LESSEN

Les 3(B) – MENSENHANDEL OP DE WERKVLOER

5) Onderwijs helpt mensenhandel stoppen - Cartoons over kinderrechten – Onderwijs (India) (0:32)

<http://www.youtube.com/watch?v=e5R4jAxKY-I&feature=channel>

Deze cartoon voor kinderrechten komt van UNICEF's initiatief om mensen over heel de wereld te informeren over kinderrechten. Alle tekens zijn non-verbaal zodat het iedereen het kan begrijpen.

Deze korte cartoon gaat over het recht van een kind op onderwijs. We zien een kind dat stenen breekt om een weg te maken. De schoolbus passeert en het kind kijkt teleurgesteld omdat het moet werken.

6) Onderwijs helpt mensenhandel stoppen - MTV video “All I Need” - Radiohead (3:48)

<http://ca.youtube.com/watch?v=cdrcalO5Bds>

Zie les 3A 2) globalisatie

Les 4 - ACT

7) Voorbeeld – Voorbeeld van bewustmaking over de ergste vormen van kinderarbeid in West Afrika (7:59)

<http://ca.youtube.com/watch?v=qZy55XsYtlw>

De video toont hoe een groep 9 en 10 jarige leerlingen van Gallions Primary School chocolademakers uitdaagden ivm ethische cacao-productie. Dit voorbeeld laat zien hoe ze het in het VK deden. Ze hoorden over kinderarbeid op de cacao-plantages en voerden een toneelstuk op in het Londens theater.

LESSEN

Les 1 - MENSENHANDEL

Leerdoelen: In les 1 verwerven de leerlingen een basisbegrip over mensenhandel. De leerlingen denken na over het wat, waarom en wie van mensenhandel.

1. Ijsbreker (5 min)

De leerkracht brengt een aantal voorwerpen mee: een potlood, een tas, een kledingstuk, een notitieboekje en voedsel. Toon het eerste voorwerp – voedsel. Vraag de leerlingen om de prijs te raden. Ga verder met de andere voorwerpen.

Introduceer het laatste voorwerp om de prijs te raden: een medeleerling (misschien is het gepaster om een mannelijke vrijwilliger te kiezen in een gemengde school). Vraag hoeveel ze denken dat iemand zou betalen. Bespreek met de hele klas hoe je de prijs van een mens bepaalt. Misschien zijn het de talenten, het werk wat hij aankan, andere kenmerken ... Na de discussie leg je uit dat we geen prijs kunnen plakken op een mens, iedere individu is van onschatbare waarde. Bedank je vrijwilliger en laat hem terug gaan zitten.

LESSEN

2. Mensenhandel: gevalstudies (15 min)

Geef de leerlingen twee gevalstudies van mensenhandel om te bekijken.

De leerkracht kiest de gevalstudies die het meest geschikt zijn in hun land – (zie Leerkracht materialen 1 – mensenhandel gevalstudies).

Bespreek wat er gebeurt in deze gevalstudies.

Vraag – Vraag de leerlingen welke drie dingen deze twee gevalstudies gemeen hebben.

Voor de leerkracht:

Doel van deze oefening:

Leerlingen een eerste begrip geven van mensenhandel. Leerlingen ontdekken zelf de kenmerkende elementen voor mensenhandel.

Drie dingen die deze gevalstudies gemeen hebben (zie punt 3):

1. Misleiding of dwang om weg te gaan
2. Van de ene plaats naar de andere brengen
3. Uitbuiten

Vraag of ze zelf zulke verhalen uit eigen land kennen uit het nieuws.

3. Wat is mensenhandel? (5 min)

Mensenhandel is...

1. Iemand misleiden of dwingen om hun huis te verlaten.
2. Mensen van de ene plaats naar de andere brengen, binnen de landsgrenzen of van het ene land naar het andere.
3. hen uitbuiten en als slaven gebruiken. Slachtoffers hebben gewoonlijk te maken met herhaald fysiek misbruik, angst, foltering en bedreigingen voor de familie om hun te breken en te maken tot koopwaar. Een persoon kan meermaals gekocht en verkocht worden.

LESSEN

Wie is de mensenhandelaar?

Soms is de mensenhandelaar een vreemde, maar vaak gaat het om familieleden en kennissen die personen misleiden of ouders overtuigen om hun kinderen voor minder dan 20 mee te geven. Ze verkopen hen dan weer door aan plaatselijke bendeleiders of goed georganiseerde internationale bendes.

Hoe groot is het probleem?

Mensenhandel komt in elk land ter wereld voor, hetzij als:

- bronland, waar slachtoffers vandaan komen
- transit land, waar slachtoffers door komen
- bestemmingsland, waar slachtoffers naartoe komen

Niemand weet hoe groot het probleem echt is. Veel gebeurt in het geheim. Deze schattingen zijn gemaakt op de schaal van het probleem:

- Meer dan 700 000 vrouwen, mannen en kinderen worden elk jaar over grenzen verkocht. Dat is meer dan 1 persoon PER MINUUT, of gelijk aan elke dag vijf JUMBO JETS.
- 2 tot 4 miljoen mannen, vrouwen en kinderen worden elk jaar over grenzen en binnen eigen land verhandeld. Bron: US State Department

In feite kan iedereen verhandeld worden, maar meest mogelijk zijn:

- vrouwen
- die in armoede en/of onstabiele familiesituaties leven

Bijzondere risicogroepen bespreken we verder in les 2 en 3.

LESSEN

4. Waarom worden mensen verkocht? (5 min)

Discussie – Vraag de leerlingen waarom mensenhandel gebeurt.
Wat maakt iemand kwetsbaar?

De belangrijkste oorzaken waarom iemand verhandeld wordt¹:

- Arm zijn en zijn dat mensen rijker zijn op andere plaatsen (Vergelijkende armoede)
- Oneerlijke behandeling van vrouwen en kinderen (Discriminatie op basis van geslacht)
- Slecht behandelen van migranten- of minderheidsgroepen in bronlanden en niet luisteren naar hun problemen – de Roma gemeenschap is een voorbeeld van een gemarginaliseerde groep in bronlanden. Door hun marginalisering zijn ze kwetsbaar om verhandeld te worden. (Marginalisatie van migranten/minderheidsgroepen in bronlanden)
- Mensen hebben geen toegang tot onderwijs/werk. Daarom vertrouwen ze een mensenhandelaar die werk/onderwijs op een andere plaats belooft. (Gebrek aan toegang tot onderwijs/jobs)
- Natuurrampen en oorlogen – Kinderen blijven achter zonder ouders of in de chaos van de samenleving, kwetsbaar, zonder bescherming.
- Kosten drukken door niet genoeg te betalen, mensenhandelaars leveren arbeiders die weinig kosten. (Vraag naar goedkope arbeid)
- Globalisatie – Bedrijven kopen van leveranciers uit de hele wereld en gaan niet na wat er precies gebeurt op de fabrieken en boerderijen waar zij van kopen.

5. Rollenspel (20 min)

Speel een rollenspel over de oorzaken van mensenhandel.
Gebruik de karakterkaarten in Leerkracht materialen 2 – Oorzaken rollenspel en karakterkaarten

Vraag – Stel een mensenhandelaar komt naar jou. Wat zou jou het meest overtuigen om met hem mee te gaan?

Voor de leerkracht:

Doel van deze oefeningen:

Het rollenspel en de vraag hierboven helpen leerlingen om de

---

¹ Voor de eerste twee belangrijke grondoorzaken van mensenhandel, vergelijkende armoede en discriminatie op basis van geslacht zijn er 'Denk er over- bijlages' beschikbaar (Denk er over – Vergelijkende armoede en Denk er over – Vrouwen eerlijk behandelen)

LESSEN

reden te ontdekken waarom mensen instemmen om mee te gaan met de mensenhandelaar.

Overtuigende redenen kunnen verschillen per land; bv. mensen in Afrika kunnen overtuigd raken door een werkaanbieding in Europa, mensen in Europa door een aanbod voor een modellencarrière in de VS, ...

LESSEN

Les 2 – Seks trafficking

Leerdoelen:

Na les 2 zullen de leerlingen meer begrip hebben van de samenhang tussen uitbuiting van vrouwen en de houding naar en behandeling van vrouwen in onze samenlevingen. De leerlingen hebben inzicht in mensenhandel in de seksindustrie.

1. Ijsbreker (5 min)

Vraag – Lees het onderstaande verhaal. Hoe is dit mogelijk? Laat de leerlingen hierover denken.

Op een dag rijden vader en zoon met de auto. Ze raken betrokken bij een auto-ongeluk. De vader sterft ter plekke en de zoon wordt met spoed naar het ziekenhuis gebracht. In het ziekenhuis kijkt de chirurg naar de jongen en zegt “Ik kan deze jongen niet opereren, hij is mijn zoon”

Denken ze aan de mogelijkheid van een vrouwelijke chirurg, de chirurg is de moeder van de jongen?

2. Gelijke rechten voor iedereen? (15 min)

Discussie – Hoe zit het met gelijke rechten voor vrouwen ?²

Geloof je dat vrouwen en meisjes als gelijken worden gezien in jouw gemeenschap?

(welke taken verrichten vrouwen in de familie, welke jobs hebben ze, welke opleiding krijgen ze vergeleken met mannen?)

Waarom denk je dat niet iedereen gelijk is?

Hoe maakt dit meisjes kwetsbaarder voor mensenhandel?

(Indien de leerlingen zelf niet met een antwoord komen, vraag hen dan welke invloed de volgende zaken hebben op het kwetsbaar zijn om als slaaf of als koopwaar behandeld te worden: 1. Moeten thuis blijven en kunnen niet naar school 2. Geen kans op een goed betaalde job 3. Geen recht om te kiezen wat ze met hun leven

---

2 Zie ook Denk er over – Mensenrechten

LESSEN

willen doen 4. Overheerst door mannen 5. Minder gewaardeerd dan mannen in de maatschappij)

De meerderheid van slachtoffers mensenhandel zijn vrouwen

79% van verhandelde personen zijn vrouwen of meisjes

Bron: UNODC, 2009

Waarom zijn vrouwen zo kwetsbaar om verhandeld te worden?

Wanneer onze gemeenschappen geloven dat vrouwen minder waard zijn dan mannen. Wanneer de gemeenschap gelooft dat vrouwen geen recht hebben om te kiezen wat ze doen met hun levens en dat het ok is voor mannen om te overheersen, dan legt dit het fundament voor een vraag naar verhandelde vrouwen en een aanvaarding dat vrouwen verkocht worden.

Wanneer meisjes de toegang tot onderwijs ontzegt wordt en ze enkel onderbetaalde, ongerelde jobs zoals huishouden of poetsen krijgen, dan worden ze kwetsbaarder om misleid of van huis weggenomen te worden om als slaven te werken.

Wanneer vrouwen niet als gelijken worden behandeld dan kunnen ze verkocht worden.

Activiteit – schrijf in 1 minuut zoveel mogelijk namen van vrouwen die iets gedaan hebben om van de wereld een betere plaats te maken.

Voor de leerkracht:

Het doel van deze activiteit is om leerlingen te laten zien dat vrouwen belangrijk zijn voor de maatschappij, om het zelfbeeld van meisjes op te krikken en te laten zien dat ze grote dingen kunnen bereiken als ze de kans krijgen.

Het blijkt ook dat leerlingen makkelijker aan mannen denken die beroemd zijn omdat ze leiders of uitvinders zijn – en dat er weinig bekend is over de verwezenlijkingen van vrouwen.

De leerkracht kan ter suggestie zelf een lijst van vrouwen op voorhand samenstellen.

LESSEN

3. Wat is seks trafficking? (5 min)

Seks trafficking betekent dat mensen (meestal vrouwen en meisjes, maar niet uitsluitend) misleid of thuis weggehaald worden en gedwongen worden om seks te verkopen. Ze worden seksueel uitgebuit.

In vergelijking met andere vormen van uitbuiting zijn het vooral vrouwen en meisjes die verkocht worden voor seks:

- 70% van alle verhandelde vrouwen worden seksueel uitgebuit
BRON: US Department of State, 2004

Deze seksuele uitbuiting gebeurt soms in bordeelzones, soms in sauna's, massagesalons of gewone huizen.

In vergelijking met mannen, lopen vooral vrouwen en meisjes het risico om in de seks trafficking te belanden.

- 98% van zij die verhandeld werden voor seksuele uitbuiting zijn vrouwen en meisjes.

BRON: International Labour Organisation (ILO), 2005

4. Activiteit (25 min)

De leerkracht heeft tijdschriften en kranten verzameld van de voorbije weken. Laat de leerlingen zoeken hoe de media naar vrouwen kijkt.

Bespreek met de leerlingen hoe vrouwen in de media vaak geportretteerd worden als voorwerpen en sekssymbolen en hoe dit een eerste stap is om de verkoop van vrouwen, hun gebruik voor pornografie en gedwongen prostitutie te aanvaarden.

Laat de leerlingen een collage maken en het presenteren voor de klas.

LESSEN

Les 3 (optie A) – MENSENHANDEL IN DE PRODUCTEN DIE WE KOPEN

Leerdoelen: de leerling weet dat mensenhandel voorkomt in producten die we dagelijks gebruiken. Door het gebruik van specifieke voorbeelden begrijpt de leerling het verband tussen globalisatie en de vraag naar goedkope arbeid. De leerlingen hebben een beter inzicht in de rol van Fair Trade om de wereldeconomie meer in evenwicht te brengen.

1. Ijsbreker (15 min)

Stel een reeks voorwerpen ten toon – een reep chocolade, een T-shirt, een gsm, een tapijt.

Vraag de leerlingen om naar deze voorwerpen te kijken en na te denken over het verband tussen deze voorwerpen en mensenhandel

Vraag waar deze voorwerpen vandaan komen.

Activiteit – Vraag de leerlingen om eens te kijken naar de verhalen uit leerkrachtmaterialen 3 – Mensenhandel in de producten die we kopen

Discussie – Vraag de leerlingen feedback. Wat voelen ze bij deze verhalen? Verandert dit hun koopgedrag?

2. Globalisatie (10 min)

Vraag – Laat de leerlingen uitleggen wat hun idee van globalisatie is.

Globalisatie is het proces waarbij dingen die eerst plaatselijk of nationaal gebeurden nu wereldwijd gedaan kunnen worden. Bijvoorbeeld, als er 100 jaar geleden schoenen gemaakt werden, kwam het leer van dieren uit de buurt, ze werden plaatselijk genaaid en verkocht. Later kon het zijn dat dieren van ergens anders zorgden voor het leer, het naaien gebeurde in een stad en de schoenen werden weer ergens anders verkocht, of zelfs geëxporteerd.

Nu, kan elk onderdeel van het proces om het even waar plaatsvinden. De dieren zijn in een deel van de wereld, de

LESSEN

materialen worden ergens anders naar verscheept om gesneden, genaaid en gelijmd te worden. De zool wordt in een land samengesteld, de hiel ergens anders en de tong in een derde land. Uiteindelijk worden de schoenen verdeeld over heel de wereld en op de markt gebracht door weer een ander bedrijf.

De schoen (of ander product) wordt gemaakt waar arbeid het goedkoopst is. Transport en communicatie zijn vandaag goedkoop genoeg om dit mogelijk te maken.

Dit kan een goede zaak zijn voor ontwikkelingslanden en internationale handel is belangrijk voor de toename van welvaart. Het maakt het wel moeilijk voor de koper van het product om te weten of alle fabrieken en boerderijen waar het product gemaakt wordt of ingrediënten verbouwd worden geen gebruik maken van verhandelde personen of andere vormen van uitbuiting in de productie van deze producten.

Video – Toon leerlingen de MTV video “All I Need” (3:48) van Radiohead (<http://ca.youtube.com/watch?v=cdrcalO5BDs>).

Vraag hen wat ze hiervan vinden.

3. Video over mensenhandel in de cacao (5 min)

Video – toon de Tony’s Chocolonely video (<http://www.youtube.com/watch?v=3X3saJUs8f4>) (3:27)

Vraag of de leerlingen weten wat er hier aan de hand is.

4. Feiten over chocolade (5 min)

Kijk naar Denk er over na – Chocolade³ en probeer de vragen te beantwoorden.

5. Fair trade (10 min)

Fair trade is een systeem waarbij boeren of producenten een eerlijke prijs krijgen. Ze moeten wel garanderen dat ze voldoen aan hoge ethische normen en geen gebruik maken van uitbuiting of

3 Bij deze denk er over – bijlage hoort ook materiaal voor leerkrachten over chocolade: Leerkrachtmaterialen 5 – Feiten over chocolade

LESSEN

mensenhandel.

Fair trade is gebouwd op vier basis principes.

1) Betaal de producenten een eerlijke en redelijke prijs die minstens de productiekosten en leefkosten dekken

2) Betaal extra geld dat boeren gebruiken voor scholen, wegen of andere benodigheden voor de gemeenschap.

3) Verzeker dat boeren vroeg betaald worden zodat ze hun eigen rekeningen op tijd kunnen betalen.

4) Kopers sluiten een akkoord met de boeren om lang samen te werken (lange termijn contracten)

In ruil voor deze voordelen moeten worden de boerderijen gecertificeerd en gecontroleerd door onafhankelijke personen om aan te tonen dat ze noch het milieu of arbeiders uitbuiten.

Toon fair trade video - <http://www.youtube.com/watch?v=PAhmgUUu4HU> (1:49)

6. Activiteit (5 min)

De leerkracht verzamelt fair trade chocoladewikkels en bespreekt de naam en het voorkomen met de hele klas.

Vraag de leerlingen voor welke groep (doelgroep) zij en fair trade chocoladereep zouden ontwerpen als zij het waren die instonden voor de verkoop.

Huiswerk:

- Bedenk een naam voor je eigen fair trade chocolade reep en ontwerp een wikkel. Hoe zou je het verkopen? (Je kan een posteradvertentie maken voor je reep). Presenteer jouw reep voor de klas.

LESSEN

Les 3 (optie B) – MENSENHANDEL OP DE ARBEIDSMARKT

Leerdoelen:

De leerling is bewust van de mogelijke gevaren om verhandeld te worden voor de (inter)nationale arbeidsmarkt. De leerlingen leren over vermoedelijk verdachte omstandigheden en over verschillende fases waarin het slachtoffer zich kan bevinden. Deze kennis zal een belangrijk preventief instrument zijn wanneer de leerling een situatie van mensenhandel tegenkomt in zijn/haar eigen werk carrière. .

1. Ijsbreker (5 min)

Vraag de klas of zij gedacht hebben aan werk in een andere stad of in het buitenland na het afstuderen.

Voor hen die er over dachten, vraag naar de bestemming waarvan ze dromen en wat ze willen doen.

Vraag ook of ze vrienden of kennissen hebben die in een andere stad of ander land zijn gaan werken. Wat was hun verhaal?

2. Gevalstudie (10 min)

De leerkracht kiest een van de gevalstudies uit leerkrachtmaterialen 4 – Mensenhandel op de arbeidsmarkt – Gevalstudies, print het uit en deelt het uit aan elke leerling.

Vraag – Vraag de klas om na te denken over het verhaal en zaken aan te wijzen waardoor de vrouw zich minder kwetsbaar had kunnen maken.

3. Hoe herken je het gevaar om verhandeld te worden? (15 min)

Denk er over bijlage – Hoe herken je het gevaar om verhandeld te worden is een voorbeeld van dingen die regeringen en organisaties aanbevelen om op te letten voor mensenhandel. Bespreek beide delen van de bijlage met de klas.

Zelfs als zou je al deze dingen doen, toch kan je nog steeds slachtoffer

LESSEN

worden, maar de kansen zijn verklein.

4. Cartoon (10 min)

Kijk naar de volgende cartoons over kinderen die verkocht worden. Ze moeten werken als slaven op cacaoplantages of worden gedwongen om te bedelen. Bespreek met de klas wat er in elke cartoon gebeurt.

Huiswerk (optioneel) –

Laat de leerlingen zelf nadenken over situaties van mensenhandel.

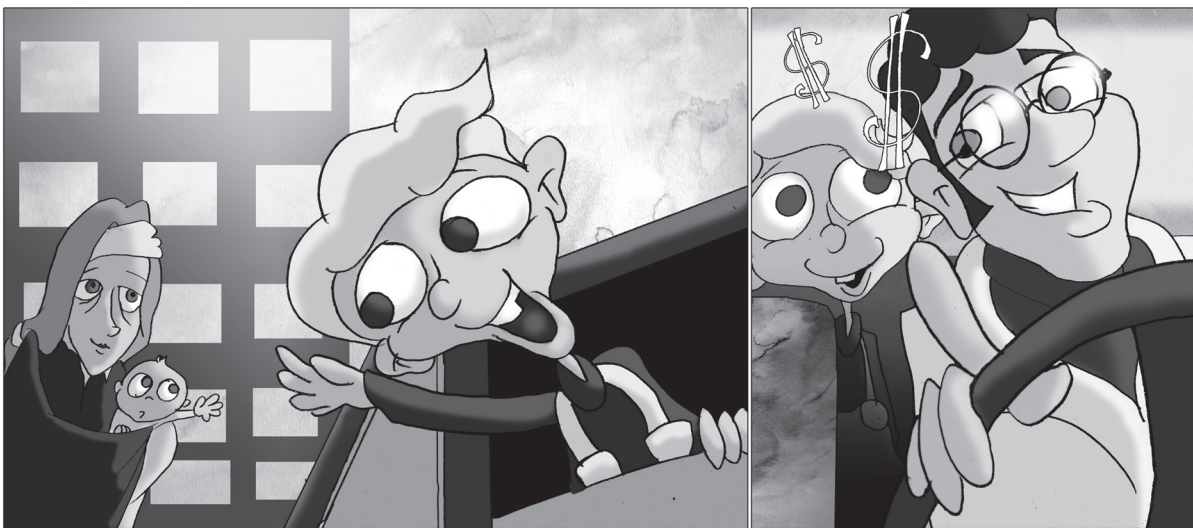
Vraag de leerlingen om een cartoon/poster te tekenen/ontwerpen gebaseerd op hun eigen scenario.

Indien ze het handig vinden kunnen ze eerst de 5 verschillende fases in de verschillende hokjes plaatsen.

Voor de leerkracht:

Doel van de oefening: Laat de leerlingen nadenken over de verschillende fases waar een slachtoffer zich in kan bevinden.

LESSEN

**START
FREEDOM**

LESSEN

LESSEN

LESSEN

5. Onderwijs helpt mensenhandel stoppen (10 min)

Toon de volgende 2 korte video's aan de leerlingen :

Video 1 (0:32) cartoons voor kinderrechten (India) <http://www.youtube.com/watch?v=e5R4jAxKY-I&feature=channel>

Video 2 (3:48) All I need – Radiohead <http://ca.youtube.com/watch?v=cdrCaIO5BDs>

Vraag – Denk je dat kinderen van jouw leeftijd moeten werken of op school moeten zijn?

Zoals we in les 2 zagen over seks trafficking hebben meisjes minder kans om naar school te gaan dan jongens en daarom zijn meisjes zeker kwetsbaar om verhandeld te worden. Mensenhandelaars weten deze kwetsbaarheid van mensen met weinig onderwijs en vaardigheden uit te buiten door goede jobs of studiemogelijkheden te beloven.

Onderwijs helpt mensenhandel stoppen, zeker meisjes onderwijs, want het vergroot mogelijkheden en sterkt mensen met kennis.

LESSEN

Les 4 – ACT

Leerdoelen:

In dit gedeelte van de lessen engageren we de leerlingen om alles wat ze geleerd hebben over mensenhandel bij te integreren.

De leerlingen worden gemachtigd om verandering te brengen in hun eigen omgeving, in hun school en gemeenschap. De leerlingen leren dat hun stem telt en bekijken wat zij kunnen doen in de strijd tegen mensenhandel.

Door het uitvoeren van een bewustmakend theaterstuk over mensenhandel leggen leerlingen de link met hun eigen gemeenschap en op die manier zijn ze deel van de wereldwijde beweging tegen mensenhandel.

Wat kan ik doen?

A. Vertel er over op school

Leerlingen steken een dramastuk over mensenhandel in elkaar. Zo maken ze zich het educatieve materiaal eigen en delen ze de actief en creatief de informatie met hun medeleerlingen.

Het drama⁴ :

Leerlingen overleggen samen welk aspect van mensenhandel ze willen opvoeren.

Het stuk kan waarschuwen voor de gevaren van mensenhandel⁵, leerlingen kunnen een waar gebeurd verhaal uitwerken. Ze kunnen onderzoek doen naar mensenhandel in hun eigen regio om hun focus vast te bepalen.

Zorg er voor dat het niet te lang duurt (maximum 15 minuten) en dat de inhoud duidelijk is voor het publiek (ga er van uit dat het publiek niet weet wat mensenhandel is)

De leerlingen kunnen het stuk aankondigen via posters op school (mededelingenbord), flyers, uitnodiging in de schoolkrant, ...

---

4 Indien u uw eigen stuk wil schrijven en opvoeren hou dan rekening met 4 uren om genoeg te kunnen voorbereiden. Voor inspiratie kan de klas een kijkje nemen op: <http://talkingdonkey.co.uk/node/33>

5 Zeker interessant voor bronlanden (en transit landen)

LESSEN

B. Vertel het in de buurt

Na de actie op school, kunnen de leerlingen het stuk ook in de buurt opvoeren. Het stuk kan verlengd worden van 15 naar 30 minuten.

De leerlingen kunnen het stuk opvoeren in het plaatselijke culturele centra, theater of een andere plaats waar gewoonlijk evenementen plaatsvinden.

Maak reclame door het evenement aan te kondigen. Nodig de buurt uit via posters, aankondigingen in de plaatselijke pers. Stuur uitnodigingen naar ouders, grootouders, politiediensten, journalisten en pers, enz. ...

Video

Het stuk kan gefilmd worden en op You Tube geplaatst worden. Zo wordt de strijd tegen mensenhandel nog beter gezien!

Voorbeeld – Als voorbeeld van wat te doen en hoe het verhaal op school en in de buurt te vertellen kan de leerkracht de video tonen van een school in het VK die een stuk opvoerde rond de situatie van duizenden kindslaven aan het werk op de cacaoplantages in West Afrika.

<http://ca.youtube.com/watch?v=qZy55XsYtlw> (7:59)

LESSEN

Mijn aantekeningen